

Strategia Rozwoju Miasta Lipna

na lata

2022 – 2027

Lipno, 2022 rok

Spis treści

Wstęp	3
Bilans strategiczny. Diagnoza	5
Analiza SWOT	18
Misja i wizja	25
Cele strategiczne, cele operacyjne, kierunki działania	29
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Miasta Lipna oraz rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.	38
Spójność celów zapisanych w Strategii Rozwoju Miasta Lipna na lata 2022-2027 z celami w dokumentach o charakterze strategicznym o wyższej randze.	41
Realizacja i wdrażanie, finansowanie i monitoring.	47

Wstęp

Planowanie strategiczne jest niezbędnym elementem skutecznego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego. Zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne wpłynęły na zmiany dokumentów strategicznych na wszystkich szczeblach administracji publicznej w Polsce.

Urząd Miejski w Lipnie, w trosce o zaspokojenie potrzeb mieszkańców oraz rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, przystąpił do opracowania Strategii Rozwoju Miasta Lipna, która sięga swoim horyzontem roku 2027. Dokument ten pozwoli na skuteczne wykorzystanie potencjałów rozwojowych miasta i wzmocnienie jego atrakcyjności, zarówno zewnętrznej, jak i wewnętrznej, stawiającej w centrum mieszkańców oraz ich potrzeby. Będzie on również niezbędny m.in. w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych, zarówno krajowych jak i z Unii Europejskiej.

Przedmiotowy dokument Strategii Rozwoju Miasta Lipna na lata 2022-2027 stanowi kontynuację kierunków rozwojowych przyjętych w poprzednich dokumentach strategicznych, zmodyfikowany o zmieniające się uwarunkowania zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne oraz trendy rozwojowe zachodzące w skali sąsiednich gmin, powiatów, województwa kujawsko-pomorskiego i całego kraju.

Zgodnie z nowymi wytycznymi ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz.U.2020.1378 z dnia 12.08.2020 r.), projekt strategii rozwoju gminy podlegał konsultacjom z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, oraz mieszkańcami gminy. W związku z powyższym, harmonogram prac podczas prac nad strategią zakładał przede wszystkim włączenie mieszkańców w proces opracowywania dokumentu na równi z przedstawicielami samorządu, co w konsekwencji znalazło odzwierciedlenie w kształcie wypracowanego dokumentu.

Działania te miały na celu umożliwić uzyskanie szerszych informacji na temat miasta Lipna, jego postrzegania przez mieszkańców, a także poznania oczekiwań dalszego rozwoju. W toku prac powstał dokument strategiczny obejmujący analizę stanu Miasta, określający misję i wizję, obszary interwencji (cele strategiczne i operacyjne) oraz przyporządkowane im cele szczegółowe i propozycje planowanych zadań i działań (kierunki działania). Ich realizacja ma na celu rozwój Lipna jako przyjaznego miejsca spełniającego oczekiwania mieszkańców i atrakcyjnego dla przedsiębiorców i potencjalnych inwestycji.

Pozostałymi aktami prawnymi przeanalizowanymi pod kątem powiązania z celami i kierunkami rozwoju opisanymi w Strategii były m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

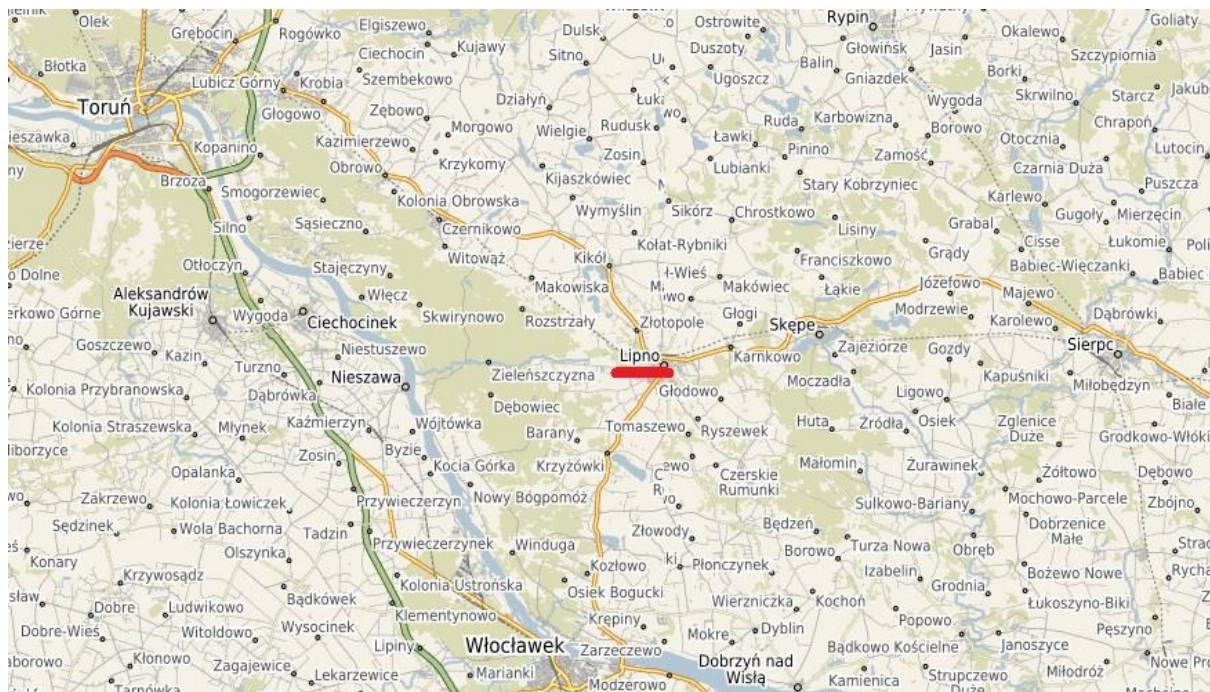
Konstrukcja Strategii oraz przewidywane zadania do realizacji były planowane możliwie realistycznie z uwzględnieniem możliwości wykonawczych budżetu. Niektóre zadania nie wymagają nakładów finansowych. Ich wykonanie zależy jedynie od przyjętej dyscypliny realizacji zaplanowanych zadań oraz dobrej woli organów odpowiedzialnych za ich wykonanie. Najpoważniejszym problemem są zadania wymagające dużych nakładów finansowych. Należy zakładać, że większość tych zadań będzie współfinansowana ze środków pozabudżetowych.

Przyjmuje się założenie, że realne jest wykonanie większości postawionych zadań. Dopuszczalne są także przesunięcia terminów realizacji niektórych zadań, szczególnie długoterminowych oraz wprowadzanie nowych zadań lub inwestycji w miarę rozwoju uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych.

Bilans strategiczny - diagnoza

Pierwszym etapem planowania strategicznego jest przeprowadzenie bilansu stanu istniejącego. Diagnoza obejmująca zakres uwarunkowań społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych i środowiskowych pozwalając w sposób syntetyczny ująć najistotniejsze elementy, zarówno ilościowe jak i jakościowe.

Profil geograficzno-administracyjny. Lipno jest miastem usytuowanym w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego na szlaku komunikacyjnym Warszawa-Toruń (E10). W latach 1975-1998 administracyjnie należało do województwa włocławskiego. Znajduje się w centralnym rejonie ziemi dobrzyńskiej, geograficznie usytuowane jest na Pojezierzu Dobrzyńskim. Przez Lipno przepływa rzeka Mień, która jest dopływem Wisły. Rzeka dzieli miasto na część północną i południową. Na obszarze powiatu lipnowskiego znajduje się 29 jezior o powierzchni większej niż 10 ha. Jeziora w większości wykorzystywane są dla potrzeb turystyki i rekreacji, w szczególności położone w malowniczym krajobrazie w otoczeniu kompleksów leśnych. Gmina miejska Lipno leży w centrum gminy wiejskiej Lipno, która z kolei graniczy z siedmioma gminami wiejskimi: Skępe, Wielgie, Fabianki, Bobrowniki, Czernikowo, Kikół i Chrostkowo.

Ryc. 1 Położenie Lipna i okolicznych gmin.

Źródło: wykonanie własne na podstawie danych z Geo-System

Odległość do stolicy Polski wynosi 160 km. Odległość do innych większych ośrodków miejskich wynosi: do Torunia 54 km, Płocka 50 km, Włocławka 23 km. Miasto Lipno posiada prawa miejskie od 1349 roku. Powierzchnia Lipna wynosi 10,88 km², zamieszkuje go 13 331 osób zameldowanych na stałe) (według danych z 31 grudnia 2020 roku). Powiat lipnowski został przywrócony w wyniku przeprowadzonej reformy w 1999 roku. Sąsiaduje z powiatem rypińskim, włocławskim, toruńskim, aleksandrowskim, golubsko-dobrzyńskim. Lipno jest największą gminą miejską i siedzibą powiatu lipnowskiego, a co za tym idzie – największym ośrodkiem urbanizacyjnym w powiecie. Ponadto wykazuje szereg powiązań gospodarczych z obszarami gmin w zakresie skupu i zagospodarowania pierwotnej produkcji rolnej.

Struktura użytkowania ziemi. Miasto jako jednostka osadnicza o przewadze funkcji nierolniczej i zabudowy miejskiej charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą użytkowania ziemi. W strukturze własnościowej ziemi w granicach administracyjnych miasta Lipna dominuje sektor prywatny. W granicach administracyjnych miasta Lipna struktura użytkowania ziemi kształtuje się następująco: użytki rolne – czyli grunty użytkowane i wykorzystywane rolniczo zajmują 491 ha, z czego 378 ha zajmują grunty orne, 6 ha – sady, łąki – 74 ha. Ich większe przestrzenie koncentrują się na obrzeżach miasta, lasy – zajmują powierzchnię 145 ha i koncentrują się w zachodniej i wschodniej części miasta, wody powierzchniowe – w ogólnej powierzchni miasta zajmują 6 ha, są to głównie wody płynące rzeki Mień, która stanowi oś hydrograficzną dla miasta Lipna, pozostałe tereny – w skład których wchodzi także nieużytki, zajmują 457 ha. Są to głównie tereny zajęte pod komunikację oraz zabudowę miejską o różnych funkcjach mieszkalnych, usługowych, administracyjnych, itp.

Potencjał demograficzny. Elementami w sposób istotny wpływającymi na stan liczbowy mieszkańców miasta Lipna są dwa główne czynniki: przyrost naturalny i migracje. Obie te wielkości mają, niestety, wartości ujemne. Miasto Lipno liczy 13.331 osób zameldowanych na pobyt stały (stan na dzień 31 grudnia 2020 roku).

Rok (stan na 31. grudnia)	Liczba mieszkańców zameldowanych na stałe
2020	13.331
2019	13.489
2018	13.644

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców w latach 2018-2020

Rok (stan na 31. grudnia)	Urodzenia	Zgony
2020	120	208
2019	114	160
2018	111	169

Tabela nr 2. Liczba urodzeń i zgonów w latach 2018-2020

Głównymi powodami tej sytuacji są: malejąca liczba urodzeń oraz emigracja mieszkańców, w szczególności osób młodych, które po zdobyciu wykształcenia nie wracają często do Lipna. Ruchliwość przestrzenna ludności, która wpływa na poziom przyrostu naturalnego, wynika w głównej mierze z kondycji ekonomicznej mieszkańców oraz możliwości zapewnienia godnych warunków życia (praca, mieszkanie, dostęp do usług). Konsekwencją tego jest niestety starzenie się lokalnej społeczności. W mieście Lipnie największą liczebnie grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym – wynosi ona 8172 mieszkańców (4337 mężczyzn i 3835 kobiet), kolejną grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym – ich liczba wynosi 2754 (777 mężczyzn i 1977 kobiet), zaś najmniej liczną grupą stanowi młodzież i dzieci (przedprodukcyjna) – 2405 osób (1265 mężczyzn i 1140 kobiet).

Rok	Kobiety			Mężczyźni		
	Przedprodukcyjny	Produkcyjny	Poprodukcyjny	Przedprodukcyjny	Produkcyjny	Poprodukcyjny
2020	1140	3835	1977	1265	4337	777
2019	1135	3964	1938	1264	4418	770
2018	1154	4073	1900	1263	4517	737

Tabela nr 3. Liczba mieszkańców wg wieku i płci w latach 2018-2020

Malejąca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, spadek przyrostu naturalnego, ujemne saldo migracji oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym negatywnie rzutują na sytuację demograficzną na terenie Miasta. Proces starzenia się społeczeństwa będzie się wiązał z koniecznością zaspokojenia rosnących potrzeb tej grupy społeczeństwa, w zakresie opieki społecznej, socjalnej i zdrowotnej.

Komunikacja. Podstawą dla prawidłowego funkcjonowania transportu i przepustowości miasta jest odpowiednia sieć dróg. Obsługę komunikacyjną zapewnia system dróg o znaczeniu regionalnym, powiatowym i lokalnym. Na terenie Lipna krzyżują się trasy ruchu tranzytowego. Na osi zachód-wschód przebiega droga krajowa Nr 10 Szczecin–Toruń–Płońsk (Warszawa) i północ-południe droga krajowa Nr 67 Lipno – Włocławek stanowiąca łącznik z drogą krajową Nr 1 Gdańsk – Toruń i Łódź – Cieszyn. Droga Nr 10 Szczecin-Toruń-Lipno-Sierpc przebiega

przez miejscowości: Kikół, Lipno, Karnkowo, Skępe, Wólkę, gdzie miejscowość Skępe posiada obwodnicę. Sieć dróg wojewódzkich tworzy dogodne połączenie komunikacyjne z sąsiednimi powiatami. Z Lipna wychodzą 3 drogi wojewódzkie: Rypin – Lipno, Lipno-Wielgie-Dyblin, Lipno-Płock. Drogi Krajowe i Wojewódzkie tworzą zasadniczy szkielet układu drogowego na terenie miasta Lipno. Długość dróg krajowych wynosi około 5,6 km, wojewódzkich – 3,2 km, a powiatowych – 8,5 km.

Miasto Lipno przecinają:

Drogi krajowe: NR 10 SZCZECIN –TORUŃ –LIPNO –PŁOŃSK, NR 67 LIPNO – WŁOCŁAWEK

Drogi wojewódzkie: NR 557 LIPNO – RYPIN, NR 559 LIPNO – PŁOCK, NR 558 LIPNO – DYBLIN

Drogi powiatowe: NR 2711 C LIPNO – BRZEŹNO –KOMOROWO – GNOJNO, NR 2710 C ŻABIENIEC – LIPNO, NR 2706 C SUMIN – JANKOWO – LIPNO, NR 2743 C LIPNO

Położenie przy ruchliwych szlakach komunikacyjnych jest niewątpliwym atutem miasta Lipna, mogącym wpłynąć pozytywnie na rozwój regionu. Można przypuszczać, że dostrzegany w kraju wzrost gospodarki, głównie eksportu, również i na tym terenie wpłynie pozytywnie na wzrost koniunktury. Drogi powiatowe w powiecie lipnowskim stanowią 31,4% ogólnej długości dróg. Z łącznej długości dróg powiatowych tj. 373,2 km nawierzchnię twardą ulepszoną posiada 316,4 km. Na terenie powiatu (w dniu 31 grudnia 2000 roku) znajduje się 754 km dróg gminnych i miejskich, w tym 108 dróg o nawierzchni twardej ulepszonej. Przez teren miasta objęty analizą przebiega linia kolejowa. W Lipnie znajduje się jedna stacja kolejowa Lipno, leżąca na linii kolejowej nr 27, która nie wykorzystuje swojego potencjału w kwestii zapewnienia połączeń. W mieście funkcjonuje Oddział Kujawsko-Pomorskiego Transportu Samochodowego S.A. i Powiatowy Zakład Transportu Publicznego w Lipnie, którzy są kolejnym elementem komunikacji zbiorowej – autobusowej. Dodatkowo funkcjonują przewoźnicy prywatni.

Infrastruktura techniczna miasta (mieszkalnictwo, sieci wodno-ściekowe, sieci elektroenergetyczne, sieć ciepłownicza, gospodarowanie odpadami, telekomunikacja). Zabudowa miasta Lipna nie jest jednorodna pod względem zabudowy mieszkaniowej. Struktura mieszkalnych budynków na terenie miasta oraz ich stan techniczny jest zróżnicowany. Do

zasobów mieszkaniowych miasta należą budynki mieszkalne wielorodzinne skupione w postaci osiedli (Reymonta, Armii Krajowej, Jagiellonów, Sikorskiego, Korczaka), zabudowa luźna domów jednorodzinnych skupiona w postaci osiedli (Ziemowita, Kopernika, Kwiatów, Świętego Jana Pawła II, Witonia) oraz inne, które nie zostały ujęte w zasięg wyżej wymienionych osiedli. Niski standard części mieszkań wynika z sytuacji materialnej mieszkańców, którzy nie mogą sobie pozwolić na przeprowadzenie remontów czy też ich wykupienie na własność. Zasób mieszkaniowy Gminy Miasta Lipna obejmujący lokal mieszkalne liczył w 2019 roku 357 lokali mieszkalnych.

Działalność w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Lipna realizuje Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Lipnie Sp. z o.o. Na terenie miasta Lipna funkcjonuje 35,9 km wodociągowej sieci rozdzielczej. Wykonanych jest 2302 podłączeń do budynków mieszkalnych. Ujęcie komunalne dla miasta Lipna składa się z trzech ujęć:

1. dwie studnie przy ulicy Kolejowej wraz ze stacją uzdatniania wody;
2. jedna przy ul. Armii Krajowej;
3. dwie studni przy ulicy Polnej;
4. dwie studnie na terenie FUW-K „Konwektor” przy ul. Wojska Polskiego;
5. jedna studnia przy ulicy 11 Listopada w układzie dwustopniowego pompowania wody wraz ze stacją uzdatniania wody.

Gospodarka ściekowa na terenie miasta Lipna odbywa się w oparciu o system kanalizacji sanitarnej o długości sieci grawitacyjnej 32 km. Z sieci kanalizacyjnej korzysta około 96 % mieszkańców miasta i firm – długość przyłączy kanalizacyjnych wynosi 22,2 km. Sieć wodociągowa wykonana jest z różnych materiałów, takich jak: stal, żeliwo, AC, PVC. Ścieki komunalne z miasta do oczyszczalni doprowadzane są siecią kanalizacji tłocznej długości 2.709 m. Ścieki oczyszczone odprowadzane są do rzeki Mień, poprzez rów melioracyjny o długości ok. 100 m. Na terenie miasta zlokalizowane są dwie lokalne przepompownie ścieków oraz przepompownia główna tłocząca wszystkie ścieki na oczyszczalnię ścieków. Na oczyszczalni ścieków przy ulicy Wyszyńskiego zlokalizowany jest punkt zlewny ścieków dowożonych z beczek asenizacyjnych. Oczyszczalnia ścieków jest typu mechaniczno-biologicznego. Rocznie oczyszczanych jest ok. 1.238 tys. m³. Osady ściekowe powstające w procesie oczyszczania

ścieków są odwadniane i higienizowane. Lokalny rynek odbiorców usług charakteryzuje się stałą ich liczbą, przy równoczesnym wyraźnym spadku ilości poboru wody oraz minimalnym wzroście ilości dostarczanych ścieków. Sieci wodociągowo-kanalizacyjne, przy pomocy których dokonywane jest rozprowadzanie wody lub transport ścieków wymagają remontów i konserwacji.

Dostawcą energii elektrycznej dla miasta Lipna jest Energia – Operator S.A. Zakład Energetyczny Toruń S.A., Rejon Energetyczny w Rypinie. W okolicy miasta znajduje się Główny Punkt Zasilania GPZ (stacja 110/15 kV Lipno) z dwoma transformatorami o mocy 16 MVA każdy. Szczytowe zapotrzebowanie mocy czynnej GPZ Lipno wskazuje na duże obciążenie GPZ Lipno w okresie zimowym. W przypadku awarii któregoś z transformatorów pewna część odbiorców miasta zawsze pozostaje bez zasilania w energię elektryczną. Do rozważenia pozostaje zatem możliwość zwiększenia mocy transformatorów w istniejącym GPZ. Odbiorcy w mieście są zasilani stacjami transformatorowymi 15/0,4 kV, do których doprowadzane jest z GPZ Lipno zasilanie 15 kV liniami napowietrznymi i podziemnymi. Średni wzrost odbiorców energii elektrycznej wynosi 0,46% rocznie, natomiast wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną wynosi średnio 1,45% rocznie. Wolniejsze tempo wzrostu zużycia energii świadczy o racjonalizowaniu zużycia energii elektrycznej przez poszczególnych odbiorców.

Miejską sieć ciepłowniczą ze względu na jej stan techniczny oraz właściwości techniczne podzielić można na następujące grupy:

- a) Sieć ciepłownicza magistralna doprowadzająca ciepło z kotłowni „Konwektor” do osiedla Jagiellonów i Armii Krajowej - wybudowana w latach 1989-93 sieć ciepła kanałowa z odcinkiem sieci napowietrznej (487m) o łącznej długości 2057 m.
- b) Sieć ciepłownicza magistralna doprowadzająca ciepło z kotłowni „Konwektor” do osiedla Reymonta - wybudowana w 2010 roku sieć ciepła preizolowana DN200 o długości 1730 m, zasila obecnie osiedle Reymonta oraz – poprzez wybudowany w roku 2012 odcinek sieci DN150 – Szpital Powiatowy wraz z przyległymi osiedlami mieszkaniowymi. W 2011 roku wybudowane zostało przyłącze o długości 900 m z osiedla Reymonta z omawianej sieci do budynków przy ul. Komunalnej 10 i 12. Przyłącze to w przyszłości stanie się siecią rozdzielczą, która zasili obiekty wzdłuż ul. Żeromskiego aż do ul. Mickiewicza w rejonie MOPS-u. W 2012 roku na omawianej sieci w rejonie ul. Bulwarnej wybudowana została pompownia sieciowa dla

zapewnienia dostaw ciepła do Szpitala Powiatowego oraz możliwości rozbudowy sieci ciepłowniczej w przyszłości.

- c) Sieć ciepłownicza magistralna doprowadzająca ciepło od osiedla Reymonta do Szpitala Powiatowego w Lipnie - wybudowana w 2012 roku sieć cieplna preizolowana DN o długości 1450 m, zasila Szpital Powiatowy wraz z przyległymi osiedlami mieszkaniowymi.
- d) Sieć ciepłownicza niskoparametrowa zasilająca osiedle Reymonta - wybudowana w latach 70 – tych ubiegłego wieku jako sieć kanałowa została w znacznym stopniu zmodernizowana w latach 90-tych przy zastosowaniu technologii rur preizolowanych.
- e) Sieć ciepłownicza niskoparametrowa zasilająca osiedla Południe, Korczaka i osiedle domków jednorodzinnych.
- f) Sieć ciepłownicza zasilająca osiedla Jagiellonów, Armii Krajowej i Sikorskiego oraz Budynki przy ul. 3-ego Maja i Cichej.
- g) Sieć ciepłownicza zasilająca osiedle Kwiatów.

Składowisko odpadów komunalnych w Lipnie mieści się przy ul. Wyszyńskiego. Składowisko oraz obiekty zaplecza zlokalizowane są na ogrodzonym od otoczenia obszarze o powierzchni około 4,25 ha, stanowiącym obszar po dawnym wyrobisku żwiru i piasku oraz teren w otoczeniu wyrobiska. Łączna powierzchnia składowania odpadów w obrysie krawędzi wewnętrznych koron kwater składowania wynosi 2,65 ha, w tym: kwatera nr I – 1,28 ha i kwatera nr II – 1,37 ha. Pojemność łączna składowiska wynosi około 225550,0 m³. Użytkowanie składowiska nastąpiło dnia 1 maja 2007 roku. W Lipnie prowadzi się selektywną zbiórkę odpadów u źródła. Właściciele nieruchomości wyposażeni są w pięć rodzajów pojemników lub worków (na papier, surowce, szkło, odpady biodegradowalne, i odpady zmieszane). Odpady trafiają do Instalacji Komunalnej w Lipnie, następnie są sortowane na linii sortowniczej. Linia sortownicza jest wyposażona w szereg przenośników, sito bębnowe frakcji 25x25 mm i 50x50 mm oraz trybunę sortowniczą z dwunastoma stanowiskami sortowniczymi. Wysegregowane są odpady biodegradowalne następnie odpady z papieru i tektury, szkła, tworzywa sztucznego, wielomateriałowe oraz metali, a w sezonie jesienno-zimowym także popioły i żużle. Pod trybuną sortowniczą znajdują się pojemniki, do których trafiają surowce. Sprasowane surowce trafiają do specjalnie usytuowanych w obrębie składowiska boksów oraz pomieszczeń magazynowych. Zgromadzone surowce są odbierane przez firmy zajmujące się

recyklingiem. Należące do Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Lipnie Sp. z o.o. składowisko ma status Instalacji Komunalnej. Przedsiębiorstwo na bieżąco dokonuje inwestycji oraz zmian technologicznych instalacji, aby ograniczyć składowanie odpadów.

Na terenie miasta Lipna działają dwa punkty pocztowe (ul. Kościuszki i ul. 3 Maja). Potrzeby telekomunikacyjne mieszkańców zapewnia telefonia stacjonarna oraz szereg operatorów lokalnych sieci komórkowych. Łączność użytkownikom telefonii komórkowej na terenie miasta zapewnią przekaźniki operatorów: Orange, T-Mobile oraz Plus GSM. Usługami internetowymi zajmuje się kilku prywatnych dostawców usług – dostęp do sieci internetowej jest świadczony w formie przewodowej, bezprzewodowej, radiowej, itp.

Przedsiębiorczość i atrakcyjność inwestycyjna. Do rejestru REGON w Gminie Miasta Lipna wpisanych jest ponad 4,4 tys. podmiotów gospodarczych, rejestr Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (stan na 15.02.2021) podaje wartość 1029 podmiotów gospodarczych. Szybki rozwój technologii oraz ewolucja zawodów i specjalności sprawia, że w Lipnie wiele nowych, młodych firm działa w sektorze usług. Należą do nich głównie branże telekomunikacyjne, poligraficzne, elektroniczne i handlowe. Na terenie miasta Lipna zlokalizowanych jest kilka zakładów przetwórstwa rolno - spożywczego o różnych branżach specjalizacji. Największe zakłady produkcyjne mające swe siedziby w Lipnie obejmują m.in. branże produkcji urządzeń wentylacyjnych, grzewczych i klimatyzacyjnych, prefabrykatów kompozytowe dla sektorów przemysłowych i morskich, branżę budowlaną, działalność w zakresie budowy, modernizacji i utrzymania dróg, usług sprzętowo-transportowych oraz handlu paliwami.

Edukacja. Na terenie miasta Lipna znajdują się następujące placówki oświatowe:

- **Szkoła Podstawowa nr 2 im. Władysława Broniewskiego (Miasto Lipno jest organem prowadzącym)**
- **Szkoła Podstawowa nr 3 im. Mikołaja Kopernika (Miasto Lipno jest organem prowadzącym)**
- **Szkoła Podstawowa nr 5 im. Jana Pawła II (Miasto Lipno jest organem prowadzącym)**
- Zespół Szkół Specjalnych,
- Zespół Szkół Technicznych im. Ziemi Dobrzyńskiej

- Zespół Szkół im. Romualda Traugutta Liceum Ogólnokształcące

Oświata przedszkolna zorganizowana jest w dwóch przedszkolach publicznych:

- Przedszkole Miejskie nr 3,
- Zespół Przedszkoli Miejskich Nr 1 im. Czesława Janczarskiego

Na terenie Gminy Miasta Lipna funkcjonują również 4 przedszkola niepubliczne: Niepubliczne Przedszkole „Klub Malucha”, Niepubliczne Przedszkole „Przedszkole Rodzinne”, Niepubliczne Przedszkole „Przedszkole w Parku”, Niepubliczne Przedszkole „Promyczek”. Na łączną liczbę miejsc w placówkach publicznych i niepublicznych – 720 miejsc, do przedszkoli w mieście uczęszcza 652 dzieci (stan na rok 2021). Zespół Szkół Technicznych im. Ziemi Dobrzyńskiej oraz Zespół Szkół im. Romualda Traugutta są placówkami oświatowymi, których nadrzędnym celem jest umożliwienie młodzieży solidnego przygotowania do wykonywania określonego zawodu oraz stworzenie możliwości dalszego kształcenia przez podjęcie studiów. Wśród placówek oświatowych funkcjonują również: Publiczna Szkoła Muzyczna I Stopnia w Lipnie, Prywatne Wieczorowe Liceum Ogólnokształcące w Lipnie, Niepubliczna Szkoła Policealna w Lipnie, Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące w Lipnie.

Lp.	Nazwa placówki	Liczba uczniów 2018/2019	Liczba uczniów 2019/2020	Liczba uczniów 2020/2021	Liczba oddziałów 2018/2019	Liczba oddziałów 2019/2020	Liczba oddziałów 2020/2021	Liczba nauczycieli 2018/2019	Liczba nauczycieli 2019/2020	Liczba nauczycieli 2020/2021
1.	Szkoła Podstawowa Nr 2	363	343	340	18	21	18	56	48	49
2.	Szkoła Podstawowa Nr 3	529	539	558	25	25	25	56	56	54
3.	Szkoła Podstawowa Nr 5	359	359	354	17	17	16	40	40	40
4.	Publiczne Gimnazjum Nr 1	93	0	0	5	0	0	20	0	0
5.	Prywatna Szkoła Podstawowa z klasami gimnazjalnymi	28	0	0	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.

Tabela Nr 4. Liczba uczniów, oddziałów i nauczycieli w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w Lipnie w latach 2018-2021.

31 sierpnia 2019 roku z mocy prawa zostało wygaszone Publiczne Gimnazjum Nr 1 w Lipnie oraz klasy gimnazjalne w Prywatnej Szkole Podstawowej z klasami gimnazjalnymi. W roku szkolnym 2019/2020 nie przeprowadzono już naboru do klas pierwszych prywatnej szkoły podstawowej.

Ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne i pomoc społeczna. Ochrona zdrowia w na terenie Lipna kształtowana jest przede wszystkim przez działalność Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, które swym zakresem obejmują mieszkańców miasta Lipna i powiatu lipnowskiego, świadcząc usługi zakontraktowane z Narodowym Funduszem Zdrowia oraz prywatnie. Na obszarze miasta funkcjonuje 10 aptek. Stan bezpieczeństwa publicznego jest jednym z najistotniejszych czynników bezpośrednio wpływających na poziom życia mieszkańców miasta. Bezpieczeństwo publiczne w wymiarze lokalnym objawia się w dbałości o porządek publiczny oraz inicjatywach społecznych dotyczących właściwych norm współżycia społecznego, a także promowaniu pożądaných wzorców. Miasto objęte jest systemem monitoringu, który jest sukcesywnie rozbudowywany. Nowe Komendy Powiatowe Policji i Państwowej Straży Pożarnej obejmują swym działaniem miasto Lipno. W mieście działa również od 2020 roku Straż Miejska. Ustawowe zadania pomocy społecznej na terenie miasta, wypełnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie (MOPS). MOPS w Lipnie podejmuje działania nad rodziną zagrożoną patologią, niewydolną wychowawczo, zagrożoną alkoholizmem czy narkomanią. Kadra terapeutów, prawników, pracowników socjalnych, pedagogów i logopedów udziela porad i służy bezpłatną pomocą wszystkim klientom. MOPS zajmuje się także monitorowaniem stanu problemów alkoholowych, wspieraniem rodzin w zapobieganiu i usuwaniu różnych negatywnych następstw zdrowotnych i psychospołecznych nałogu, organizacją różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Jednostka współpracuje także z kuratorami z Sądu Rejonowego w Lipnie, Powiatowym Urzędem Pracy w Lipnie, placówkami oświatowymi, placówkami ochrony zdrowia, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Komendą Powiatową Policji w Lipnie. Ośrodek współpracuje z szeregiem organizacji pozarządowych.

Analiza ogólnej sytuacji na lokalnym rynku pracy. Sytuacja rynku pracy w Lipnie jest nadal niezadowalająca. W 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lipnie było zarejestrowanych 654 osoby z terenu Gminy Miasta Lipna (stan na listopad 2020 r.). Charakterystyczny wzrost poziomu bezrobocia w miesiącach zimowo-wiosennych wynika z kończenia się środków finansowych na aktywizację osób bezrobotnych, a także z zawieszenia prac sezonowych związanych z budownictwem, przetwórstwem owocowo-warzywnym (691 osoby - styczeń 2020/ 654 osoby - XI 2020, 841 osoby - I 2019 / 706 osoby - XII 2019). Osoby korzystające z form aktywizacji osób bezrobotnych (prace interwencyjne i społecznie użyteczne, staże, przygotowania zawodowe, itp.), mimo aktywnego poszukiwania pracy i

podnoszenia swoich kwalifikacji, nadal często pozostają w rejestrach bezrobotnych. Ponadto należy dodać szarą strefę obejmującą prace sezonowe i mniejsze zakłady pracy, istnienie zjawiska jakim jest „dziedziczenie” bezrobocia oraz fakt, że niektórzy są zainteresowani rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy jedynie w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego. Z analiz przeprowadzonych przez PUP w Lipnie wynika, że trudno zmienić nastawienie osób długotrwale pozostających bez pracy, gdyż wychodzą one z założenia, iż podejmowanie jakichkolwiek działań nie przyniesie oczekiwanego rezultatu, czyli podjęcia pracy. Częstym powodem zjawiska bezrobocia wśród kobiet jest długi okres pozostawania bez pracy, najczęściej spowodowany wychowaniem dzieci i prowadzeniem gospodarstwa domowego, a co za tym idzie dezaktualizację kwalifikacji zawodowych, braku lub niewielkie doświadczenie zawodowe. Podobnie jak w całym kraju, przez postępujący proces starzenia się społeczeństwa, aktualnie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego mieszka więcej osób w wieku poprodukcyjnym niż przedprodukcyjnym. Niekorzystnie na rynek pracy wpływa niewątpliwie sytuacja związana z pandemią koronawirusa. Niepokojące są wstępne informacje o sytuacji na rynku pracy dla powiatu lipnowskiego opublikowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w styczniu 2021 r. Wzrost liczby osób bezrobotnych w mieście wydaje się nieunikniony w kontekście wzrostu o 10,7% osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w stosunku do stycznia 2020 r. i wzrostu o 12,8% osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w stosunku do grudnia 2020 r.

Instytucje kultury. Jednostkami organizacyjnymi Miasta prowadzącymi działalność kulturalną są Miejskie Centrum Kulturalne w Lipnie oraz Miejska Biblioteka Publiczna. W skład obiektów należących do Miejskiego Centrum Kulturalnego wchodzi także kino „Nawojka” przy ul. Mickiewicza 33. Statutowym zadaniem obu instytucji jest organizowanie i prowadzenie życia kulturalnego Lipna poprzez różne formy działalności kulturalnej. W zakres działalności wpisuje się również działalność oświatowa i koordynacja ruchu kulturalnego poprzez organizowanie spotkań autorskich, spektakli, koncertów, wystaw, a także imprez o charakterze rozrywkowym. MCK i MBP są głównym organizatorem i współorganizatorem miejskich imprez cyklicznych oraz obiektami, w których swe siedziby mają stowarzyszenia i organizacje. W Lipnie oprócz świeckich instytucji kulturalnych dużą rolę w krzewieniu życia duchowego, ale również kulturalnego, spełniają dwie parafie rzymskokatolickie i jedna ewangelicko-augsburska.

Sport i rekreacja. Sferą sportowo-rekreacyjną jako jednostka organizacyjna Miasta zajmuje się Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lipnie. Miasto dysponuje bogatą bazą sportową, m.in. nowoczesną krytą pływalnią, Stadionem Miejskim im. Wiesława Witeckiego, halą widowiskowo-sportową, skateparkiem oraz wielofunkcyjnymi boiskami sportowymi. Wybudowany na początku lat osiemdziesiątych tor motocrossowy, który cieszy się opinią jednego z najlepszych w kraju, jest najbardziej charakterystycznym i rozpoznawalnym poza granicami miasta obiektem sportowym w Lipnie. O roli i randze sportów motorowych w mieście świadczy powstanie PUK Areny. Dzięki staraniom przedstawicieli samorządu miejskiego i Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Lipnie, w mieście powstał pierwszy w Polsce całkowicie zadaszony tor motocrossowy, który umożliwia prowadzenia treningów w okresie zimowym. W sąsiedztwie obiektu znajdują się rekreacyjne tereny zielone wraz z infrastrukturą (wiaty, sanitariaty, grill), na których odbywają się duże imprezy plenerowe m.in. Dni Lipna, Koncert na Łące. Krzewieniem i promocją aktywnych form spędzania wolnego czasu zajmują się również podmioty prywatne. Wśród dyscyplin sportowych, w mieście funkcjonują kluby sportów walki, pływakie i związane z piłką nożną. Ponadto w mieście dużym zainteresowaniem cieszy się strzelectwo sportowe (strzelnica) i tenis ziemny mający swoje tradycje już w okresie międzywojennym.

Turystyka i środowisko przyrodnicze. Mimo wielowiekowej tradycji (lokacja w XIV wieku), miasto nie może poszczycić się wieloma zabytkami architektonicznymi. Stosowana przez wieki w większości drewniana zabudowa nie sprzyjała trwałości budownictwa. Obrazu zniszczeń dopełniały częste pożary, zniszczenia wojenne i inne klęski. W kwestii turystyki zauważalna jest słaba współpraca międzygminna, obszar turystyczny samego miasta nie charakteryzuje się dużym potencjałem, zarówno w kontekście turystyki krajoznawczej, jak i kulturowej. Jako baza noclegowa w centrum miasta znajduje się motel z 45. miejscami noclegowymi. Ilość i jakość lokali gastronomicznych zaspokajają w części potrzeby lokalnych mieszkańców. Miasto nie posiada muzeum, pomimo zbiorów eksponatów głównie z okresu dwudziestolecia międzywojennego, w tym największy w Polsce zbiór pamiątek po Poli Negri - pochodzącej z Lipna i kojarzonej na całym świecie postaci, która zapisała się w historii światowej kinematografii. Większość okazów umieszczona jest w Izbie Muzealnej znajdującej się w budynku Miejskiego Centrum Kulturalnego. Środowisko przyrodnicze Gminy obejmuje różnorodne kompleksy roślinne. W granicach administracyjnych miasta głównym obszarem w charakterze formy ochrony przyrody jest Park Miejski im. Gabriela Narutowicza. Jego aktualny

stan wskazuje na konieczność zintegrowanych działań rewitalizacyjnych. Zieleń miejska reprezentowana jest głównie przez ogrody działkowe, cmentarze oraz zielen towarzyszącą różnym formom zagospodarowania terenu, w tym zabudowie mieszkaniowej. Obszary leśne - zajmują powierzchnię 145 ha i koncentrują się w zachodniej i wschodniej części miasta - są administrowane przez Nadleśnictwo Skrwilno - jednostkę administracyjno-gospodarczą Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu

Współpraca wewnętrzna i zewnętrzna. O wizerunku dzisiejszego Lipna w dużej mierze decydują aktywni mieszkańcy, którzy działają w licznych organizacjach, stowarzyszeniach i towarzystwach o różnych profilach aktywności. Dominującym kierunkiem działalności organizacji jest kultura, sport, działalność na rzecz historii i umacniania postaw patriotycznych. Współpraca z organizacjami przebiega pozytywnie, a Miasto dąży do tego, by ich działalność była skierowana do jak najszerzej liczby mieszkańców. Od 2017 roku w Lipnie funkcjonuje narzędzie budżetu partycypacyjnego (budżet obywatelski), pozwalające społeczeństwu decydować o wykorzystaniu części budżetu miasta. Dodatkowo w mieście powołana została również Rada Seniorów, której celem jest integracja lipnowskiego środowiska osób starszych, reprezentowanie ich interesów na zewnątrz oraz wzmocnienie udziału seniorów w życiu społeczności lokalnej; w celu poznania potrzeb, problemów i wypracowania wspólnych pomysłów wśród młodszej części mieszkańców, swoje obrady prowadziła Młodzieżowa Rada Miasta. Gmina Miasta Lipna jest członkiem Ogólnopolskiego Dobrowolnego Stowarzyszenia Miast i Gmin - Unia Miasteczek Polskich, które podejmuje działania przyczyniające się do gospodarczego i kulturowego rozwoju gmin – miasteczek poprzez współpracę z pokrewnymi organizacjami krajowymi i zagranicznymi, prowadzenie działalności informacyjnej i wydawniczej oraz promocję i wdrażanie lokalnych inicjatyw kulturowych, gospodarczych i ekologicznych.

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywanym narzędziem diagnozy strategicznej w jednostkach administracji publicznej. Obejmuje wskazanie mocnych i słabych stron oraz obecnych i przyszłych zmian w otoczeniu gminy, czyli szans i zagrożeń oraz określić ich wzajemne oddziaływanie. Prezentowana poniżej procedura SWOT stanowi syntezę opisu stanu i tendencji rozwojowych, zachodzących na terenie Miasta, przedstawionych w diagnostycznej części opracowania.

Analizy dokonano w oparciu o:

- wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców,
- dane i dokumenty pozyskane z gminy,
- dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane ze źródeł zewnętrznych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Ranga miasta jako głównego ośrodka przemysłowego, usługowego i kulturalnego w powiecie • Korzystne położenie geograficzne i związane z tym szlaki komunikacyjne, dobra zewnętrzna dostępność drogowa (droga krajowa nr 10 i 67) • Atrakcyjność terenów potencjalnych inwestycji oraz ułatwienia i wsparcie dla nowych inwestorów • Relatywnie niskie ceny gruntów i kosztów produkcji • Niska emisja zanieczyszczeń przemysłowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom bezrobocia, pauperyzacja społeczeństwa • Negatywne zmiany w strukturze demograficznej (emigracja wewnętrzna i zewnętrzna, odpływ wysoko wykwalifikowanej, młodej kadry z miasta spadek wysokości urodzeń, proces starzenia się społeczeństwa) • Mała atrakcyjność osiedleńcza w związku z ograniczoną powierzchnią terenów miejskich • Brak dużych inwestorów i nowych inwestycji gospodarczych • Duża podaż nisko wykwalifikowanej / bez kwalifikacji siły roboczej

<ul style="list-style-type: none"> • Wysoko rozwinięte przetwórstwo rolne • Bliskość położenia ośrodków akademickich pozwalających na kształcenie specjalistów • Dobrze rozwinięta sieć oświaty publicznej – bardzo dobrze wykwalifikowana kadra pedagogiczna, wyposażenie placówek, ich dostępność, wysoki poziom oferty edukacyjnej (szkoły i przedszkola) • Wysoki stopień usług telekomunikacyjnych, dostępność do sieci internetowej • Dobrze rozwinięta sieć opieki zdrowotnej (publiczna i prywatna) • Bogata przeszłość historyczna miasta i związane z tym zabytki kultury materialnej • Walory przyrodnicze i krajobrazowe • Rozwinięta oferta usług, handlu i produkcji • Wysoki poziom przedsiębiorczości, duża liczba podmiotów gospodarczych • Rozwinięta współpraca z organizacjami pozarządowymi, liczne i aktywnie działające stowarzyszenia i organizacje 	<ul style="list-style-type: none"> • Marginalizacja i niewykorzystanie połączeń kolejowych • Niezadowalający stan infrastruktury turystycznej i kulturalnej • Brak sieci gazowej • Duży odsetek terenów zdegradowanych • Zły stan techniczny budynków oświaty i instytucji kultury • Mała pojemność i liczba parkingów w miejscach koncentracji usług • Niskie dochody własne gminy ograniczające możliwość rozwoju • Słaba wewnętrzna dostępność komunikacyjna i niewystarczająco rozwinięta oferta transportu zbiorowego • Niewystarczająca liczba miejsc opieki i wychowania dla dzieci do lat 3 (żłobki, kluby malucha) • Niedostateczna ilość miejsc rekreacji i wypoczynku oraz brak oferty zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów • Niedostateczna pomoc dla osób starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie • Przeciętny stan techniczny dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • Wysokie skanalizowanie, zwodociągowanie • Stabilna polityka podatkowa jako zachęta dla przedsiębiorców • Dobrze rozwinięta sieć usług społecznych świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie • Szeroka oferta kulturalna Miejskiego Centrum Kulturalnego w Lipnie i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lipnie dla każdej grupy wiekowej, duża liczba organizowanych imprez i wydarzeń kulturalnych, aktywne środowisko twórców kultury • Aktywna działalność klubów sportowych i sukcesy sportowców w większości prowadzonych dyscyplin sportowych, PUK Arena i tor motocrossowy, organizacja dużych imprez sportowych przyciągających mieszkańców z innych gmin • Dużo dobrze wyposażonych i bezpiecznych placów zabaw • Funkcjonowanie budżetu obywatelskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymagający modernizacji • Braki w wyposażeniu w oświetlenie uliczne, ławki, kosze na śmieci • Brak ścieżek rowerowych • Niezadawalający stan chodników na terenie gminy • Słaby poziom edukacji ekologicznej, w tym w zakresie segregacji odpadów • Brak uzbrojonych terenów pod budownictwo jednorodzinne/inwestycje • Niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych i socjalnych, niski stan techniczny tych lokali • Niski poziom bezpieczeństwa i brak poszanowania mienia (wandalizm) • Zanieczyszczenie środowiska • Zagrożenie powodziowe na nieuregulowanych odcinkach rzeki Mień • Brak/mała ilość produktów lokalnych, z którymi kojarzono by Miasto • Planowany potencjalnie przebieg drogi krajowej nr 10 przez część Lipna stwarzający barierę przestrzenną i utrudniający przemieszczanie lokalnej społeczności • Brak obwodnicy miasta
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Postępujące procesy suburbanizacji na terenie miasta • Duże rozproszenie nowych terenów zabudowanych • Niewykorzystany potencjał centrum miasta • Złe parkowanie samochodów w centrum miasta i strefach zamieszkania, co zagraża bezpieczeństwu przy drogach, prawidłowemu funkcjonowaniu służb, utrudnia ruch pieszych i innych użytkowników oraz wpływa na estetykę • Brak zintegrowania i utożsamiania się mieszkańców z miastem (Lipno jako „sypialnia” sąsiednich, większych ośrodków) • Brak/niewystarczający transport zbiorowy (połączenia kolejowe, autobusowe) • Ograniczone tereny inwestycyjne będące własnością Miasta • Niska inicjatywa społeczna • Zła jakość powietrza – (zwłaszcza w okresie zimowym) duża część starszych budynków ogrzewana jest niskoemisyjnymi źródłami ciepła oraz ze względu na natężenie ruchu samochodowego
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej • Mała ilość terenów zieleni w centrum miasta • Brak sali koncertowej na większe wydarzenia • Deficyt pracowników w zakresie rozwijających się usług społecznych
--	---

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój współpracy z innymi miastami i gminami ułatwiający pozyskiwanie funduszy zewnętrznych • Możliwość wejścia do Strefy Ekonomicznej, rozwój lokalnego rynku pracy i zwiększenie liczby miejsc pracy • Stworzenie marki i produktu regionalnego • Dotacje i programy rządowe, pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania • Wykorzystanie położenia geograficznego i szlaków komunikacyjnych, budowa obwodnicy, relatywna bliskość autostrady A1 • Realizacja programu bezpieczeństwa ruchu drogowego w celu 	<ul style="list-style-type: none"> • Malejące dotacje z budżetu państwa • Malejące nakłady na inwestycje • Niskie zainteresowanie podmiotów zewnętrznych inwestowaniem w mieście • Konkurencyjność sąsiednich ośrodków miejskich - bardziej rozwinięta oferta oświatowa, kulturalna, sportowa oraz usługi turystyczne • Intensyfikacja rozwoju motoryzacji i ruchu drogowego w mieście wpływające na przepustowość i stan dróg • Rozszerzenie zakresu zadań nakładanych na miasto bez wskazania źródeł ich finansowania • Związane z pauperyzacją społeczeństwa zagrożenie wzrostu przestępczości i zjawisk negatywnych

<p>usprawnienia komunikacji na terenie miasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Współpraca przedsiębiorców z zapleczem naukowym (innowacje) • Możliwość rozwoju sieci gazowej • Poprawa bezpieczeństwa • Rozwój mieszkalnictwa • Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i zwiększenie aktywności mieszkańców • Trendy w prowadzeniu aktywnego trybu życia, zwiększająca się świadomość ekologiczna i rozwój alternatywnych źródeł energii • Duże zainteresowanie mieszkańców odnawialnymi źródłami energii • Dofinansowania zewnętrzne wspierające programy ekologiczne np. rozwój OZE (program „Czyste powietrze”) i wymianę pieców, dofinansowanie inwestycji dotyczących małej retencji, dofinansowania zewnętrzne związane z rozszerzaniem oferty dla najmłodszych i seniorów (programy „Maluch+”, Senior+)”) • Modernizacja infrastruktury • Rozwój i zapewnienie form opieki nad seniorami 	<ul style="list-style-type: none"> • Silna konkurencja gmin sąsiednich jako miejsc lokalizacji inwestycji i zamieszkania • Globalny kryzys gospodarczy, spowodowany trwającą/przedłużającą się pandemią koronawirusa • Brak motywacji do podjęcia pracy zarobkowej przez wysokie świadczenia społeczne • Depopulacja i starzenie się społeczeństwa, migracja, zwłaszcza osób młodych, do większych miast • Bezrobocie prowadzące do rozwoju patologii społecznych, przestępczości, wandalizmu i uzależnień • Niestabilność systemu gospodarki odpadami • Zmniejszający się dostęp do usług społecznych • Duże natężenie ruchu na drogach, utrudniające komunikację tranzytową i w centrum miasta, wpływające również na jakość powietrza atmosferycznego • Utrudniony dostęp do środków finansowych na realizację inwestycji i skorzystanie ze źródeł zewnętrznych
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany w ustawodawstwie powodujące utratę dochodów do budżetu (np. zwolnienia z podatku) • Zmniejszanie się stopnia pokrycia wydatków na oświatę subwencją oświatową • Zmiany klimatyczne (powodzie, anomalie pogodowe)
--	---

Misja i wizja.

W procesie tworzenia i realizacji strategii, istotnymi elementami wskazującymi najważniejsze kierunki rozwoju są określenia misji i wizji. Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, którymi będzie kierować się Miasto jako Wspólnota w procesach rozwojowych natomiast wizja stanowi obraz Miasta, który ma się stać efektem realizacji podjętych działań. Podstawowym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego jest kapitał ludzki. Najważniejszą wartością – stanowiącą misję - dla Miasta Lipna jest zatem społeczność tworząca Wspólnotę, a przede wszystkim jej mieszkańcy, dla których odpowiednio do ich wieku i potrzeb, należy zapewnić atrakcyjną przestrzeń publiczną i wysokiej jakości usługi społeczne, które będą budować i wzmacniać tożsamość lokalną i sprzyjać integracji mieszkańców. Bardzo ważnym elementem misji miasta jest partycypacja społeczna. Aktywny udział mieszkańców miasta w podejmowaniu decyzji zapewni rozwój nie tylko w kierunku wyznaczonym przez potrzeby gospodarcze, ale również prowadzącym do zaspokojenia aspiracji i dążeń mieszkańców. Współpraca i wsparcie dla grupy społecznej jaką są przedsiębiorcy jak i wdrażanie rozwiązań przyjaznych dla środowiska przyrodniczego niewątpliwie przyczynia się do zwiększenia jakości życia. Dążenie do podwyższania poziomu życia mieszkańców, począwszy od zapewnienia podstawowych potrzeb związanych z odpowiedniej jakości infrastrukturą, gospodarką i edukacją, poprzez możliwości rozwoju osobistego, zagwarantowania odpowiedniej opieki i zachowania równowagi w środowisku przyrodniczym.

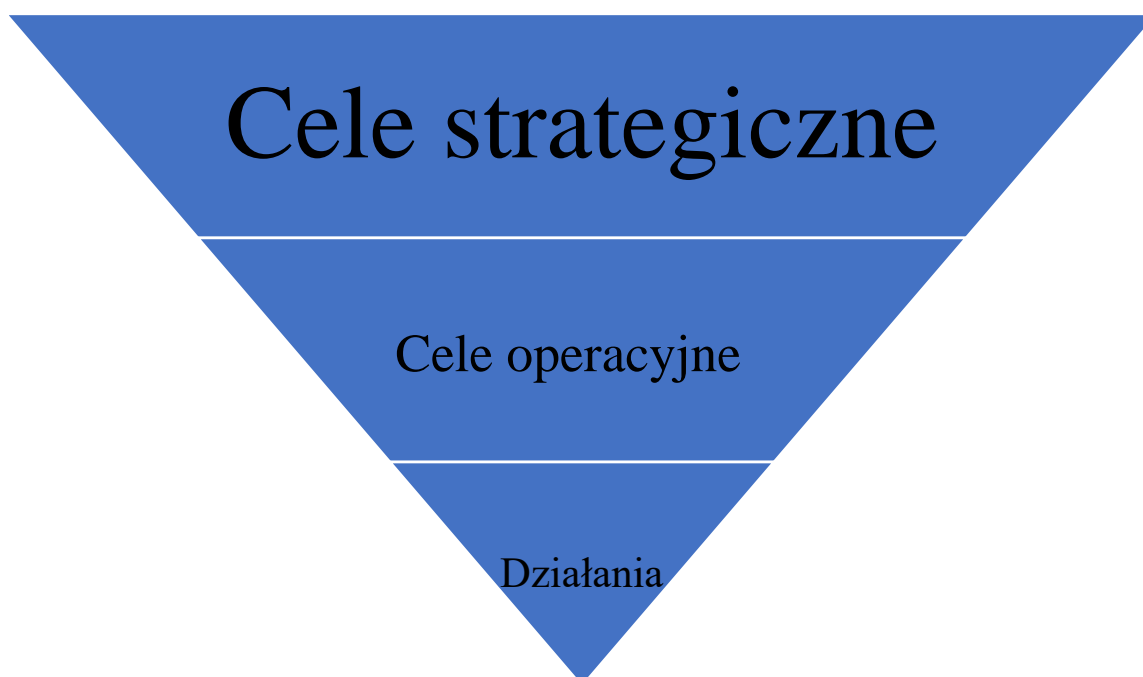
Uwzględniając powyższą definicję, wizja Miasta Lipna brzmi:

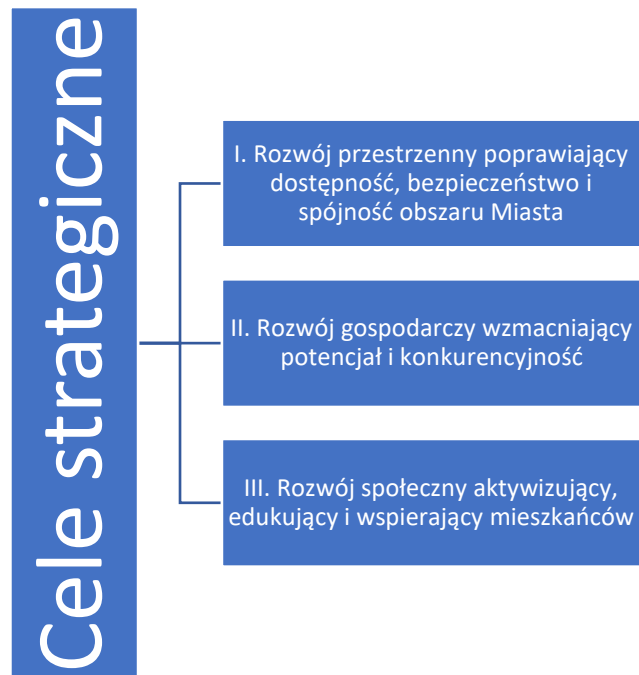
**"Lipno to Miasto otwarte na Mieszkańców, Przedsiębiorców
i Inwestorów - obszar bezpieczny i przyjazny, sprzyjający
aktywności społeczności lokalnej".**

Poniższe cele strategiczne obejmują 3 obszary rozwojowe w szeroko pojętej sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są zależne od siebie, wpływają na siebie i wzajemnie się uzupełniają. Podstawą podejmowania działań w powinna być poprawa jakości

życia mieszkańców oraz zwiększenie funkcjonalności infrastruktury, atrakcyjności przestrzeni i poprawy jakości środowiska przyrodniczego. Atrakcyjną przestrzeń do życia, pracy i wypoczynku uwzględnia łąd przestrzenny, obejmujący uwarunkowania społeczno-gospodarczo-kulturowe, a także wpływa na ogólną estetykę. Jego istotną część spełnia również funkcjonalna i spójna komunikacja drogowa, która nie tylko wpływa na płynność ruchu i dostępność do różnych części Miasta, ale przede wszystkim na poziom bezpieczeństwa na drogach. Miasto będzie podejmować działania wspierające i pobudzające przedsiębiorczość. Stymulowanie wzrostu sektora gospodarczego jest warunkiem generowania dochodów w sektorze przedsiębiorstw, w gospodarstwach domowych oraz w sektorze administracji publicznej. Służyć temu ma dalszy rozwój sieci kontaktów i partnerstwa oraz współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i stowarzyszeniami. Miasto chcąc zachęcić do inwestowania na jego terenie, powinno przygotować odpowiednie akty prawne, które będą stanowiły ułatwienie dla rozwoju potencjalnych inwestycji. Dobrym rozwiązaniem, będącym dużą zachętą dla inwestorów jest również działanie w ramach specjalnych stref ekonomicznych. W trakcie procesu przygotowania i realizacji inwestycji ważne jest także wspieranie inwestorów w poszukiwaniu pracowników. Te działania aktywnie realizuje Powiatowy Urząd Pracy i Wojewódzki Urząd Pracy. Dla inwestorów powinna być możliwość uzyskania dofinansowania na szkolenia i tworzenie nowych miejsc pracy dla bezrobotnych. W wypadku produkcji nisko wyspecjalizowanej nie jest to dużym problemem (współpraca z agencjami pracy tymczasowej), ale w wypadku produkcji bardziej zaawansowanej technologicznie stały dopływ odpowiednio wyedukowanej kadry może być kluczowy. Z tego też względu przy wyborze lokalizacji pod inwestycję, potencjalny inwestor może uwzględnić bliskość uczelni (Toruń, Bydgoszcz, Płock). Instrumentami stosowanymi dla przyciągnięcia inwestorów zagranicznych są przede wszystkim prace związane z polepszeniem lokalnej infrastruktury. Miasto może zaoferować tereny, dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, nowoczesną oczyszczalnię ścieków, wolne moce energetyczne, rezerwy wody, itp. Podejmuje również działania wspierające i stymulujące przedsiębiorczość poprzez m.in. organizowanie szkoleń, konferencji, konsultacji dla przedsiębiorców wspólnie z organizacjami współpracującymi z instytucjami krajowymi i europejskimi. Za zachęty inwestycyjne uważa się korzyści przyznawane firmom ze środków publicznych, realizującym nowe inwestycje lub rozszerzającym dotychczasową działalność. Zazwyczaj są one dostępne zarówno dla inwestorów krajowych, jak i zagranicznych oraz stanowią pomoc publiczną. Do tzw. "twardych" zachęt inwestycyjnych, można zaliczyć m.in.:

granty gotówkowe (inwestycyjne, z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy), zwolnienia podatkowe, ulgi w nabywaniu nieruchomości, rozbudowa infrastruktury, itp. Granty gotówkowe poprzez programy wspierania inwestycji są finansowane przez Skarb Państwa natomiast jednostka samorządu terytorialnego ma np. możliwość przez uchwałę rady miejskiej zwolnić z podatku od nieruchomości. Taki okres zwolnienia może być zależny od wysokości poniesionych nakładów inwestycyjnych oraz liczby utworzonych nowych miejsc pracy. Czynniki społeczne poprawiające jakość życia mieszkańców będą działać na kształtowanie pozytywnych postaw, budowanie tożsamości lokalnej, integrację, a także przyczyniać się do ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego. Szeroka oferta będzie odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności, a na poprawę jakości usług społecznych będzie wspierać nowa i modernizowana infrastruktura.

Schematy kierunków celów strategicznych dla rozwoju Lipna

I. Rozwój przestrzenny

II. Rozwój gospodarczy

III. Rozwój społeczny

I

Rozwój przestrzenny - poprawiający dostępność, bezpieczeństwo i spójność	
CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
Poprawa dostępności komunikacyjnej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bieżąca realizacja założonych inwestycji drogowych oraz ich aktualizacja, ▪ współpraca z zarządcami dróg wyższej kategorii w zakresie rozbudowy i utrzymania porządku dróg, ▪ poprawa płynności ruchu na terenie miasta poprzez budowę obwodnicy, ▪ wspieranie rozbudowy i modernizacji sieci połączeń drogowych z innymi aglomeracjami - DK 10, DK 67, ▪ podjęcie działań na rzecz przywrócenia i poszerzenia możliwości połączeń kolejowych ▪ współpraca z przewoźnikami publicznej i prywatnej komunikacji autobusowej w celu dostosowanie do potrzeb mieszkańców Miasta,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poprawa zagospodarowania, funkcjonalności i dostępności istniejących przestrzeni publicznych, ▪ tworzenie warunków do współpracy podmiotów publicznych i prywatnych w przygotowaniu oferty mieszkań, budownictwa mieszkaniowego ▪ zwiększenie liczby lokali w zasobach komunalnych, poprawa standardu mieszkań komunalnych poprzez remonty i modernizacje, ▪ rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: budowa i przebudowa sieci wodociągowych, sieci kanalizacyjnych, urządzeń melioracyjnych, ▪ wspieranie modernizacji i rozbudowy sieci energetycznych i ciepłowniczych, ▪ zachowanie terenów zieleni, ▪ dalsza realizacja budżetu obywatelskiego ▪ rewitalizacja obszarów Miasta, tym w szczególności poprawa estetyki elewacji budynków, rozbudowa sieci technicznej i oświetlenia, ▪ przygotowanie programu małej retencji wodnej na terenie gminy i wdrażanie jego projektów ▪ uporządkowanie koryta rzeki i cieków wodnych na terenie Miasta
--	---

II

Rozwój gospodarczy - wzmacniający potencjał i konkurencyjność	
CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
Rozwój samorządu z sektorem prywatnym i zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie rozwoju działalności gospodarczej poprzez uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej i lokalizacji inwestycji ▪ promocja partnerstwa publiczno-prywatnego jako formy współpracy samorządu z sektorem prywatnym, wspieranie rozwoju inicjatyw klastrowych ▪ korzystanie z programów wsparcia dla przedsiębiorców ▪ pogłębienie współpracy poprzez rozwój sieci kontaktów i partnerstwa z lokalnymi przedsiębiorcami i stowarzyszeniami ▪ wspieranie kooperacji biznes-nauka, rozwój współpracy szkół z przedsiębiorcami

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ współpraca z organizacjami zewnętrznymi i stowarzyszeniami, których Miasto jest członkiem ▪ wspieranie istniejących produktów lokalnych i tworzenie nowych, stworzenie produktu-marki, będącej promocją i identyfikacją Miasta ▪ udział Miasta we wspólnych akcjach promocyjnych z podmiotami zewnętrznymi
--	--

III

Rozwój społeczny - aktywizujący, edukujący i wspierający mieszkańców	
CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
Dalsza poprawa jakości kształcenia dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ modernizacja i rozbudowa szkół, szczególny nacisk na rozwój obszaru IT ▪ dostosowanie sieci szkół i przedszkoli do sytuacji demograficznej Gminy ▪ rozwój zajęć pozalekcyjnych kształtujących postawy kreatywne i aktywne dzieci i młodzieży ▪ rozwój i doskonalenie standardów nauczania na wszystkich poziomach edukacji ▪ współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi w celu dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do lokalnego rynku pracy, rozwój poradnictwa zawodowego ▪ zwiększenie dostępności usług opiekuńczo-wychowawczych, w tym wsparcie przedsięwzięć mających na celu tworzenie żłobków

<p>Utrzymanie i wzmacnianie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej dla mieszkańców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozbudowa i dostosowanie infrastruktury obiektów oraz oferty kulturalnej i sportowej do potrzeb i wymagań mieszkańców ▪ budowa muzeum ▪ organizacja i wspieranie imprez integrujących mieszkańców ▪ utworzenie szlaku turystycznego w uwzględnieniu historii i tradycji Miasta ▪ rozwój i promocja zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej ▪ rozbudowa siłowni zewnętrznych i placów zabaw na terenie Gminy ▪ wzmocnienie współpracy z organizacjami i stowarzyszeniami działającymi w obszarze kultury i sportu, integrującymi działania lokalne (m.in. OSP, NGO, instytucje kultury, placówki oświatowe) ▪ rozwijanie mecenatu nad artystami i twórcami lokalnymi ▪ organizacja systemu ścieżek rowerowych na terenach rekreacyjnych, ▪ wsparcie i promocja prywatnych podmiotów działających w obszarze kulturalno-turystyczno-sportowo-rekreacyjnym
---	---

<p>Działania na rzecz poprawy stanu i jakości środowiska przyrodniczego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rewitalizacja Parku Miejskiego w Lipnie ▪ prowadzenie monitoringu stanu środowiska we współpracy z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu ▪ kontynuacja programu dofinansowań do wymiany źródeł ciepła na proekologiczne w budynkach mieszkalnych ▪ wymiana źródeł ciepła w budynkach komunalnych ▪ dalsze wykonywanie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej ▪ zwiększenie skuteczności segregacji i recyklingu odpadów, promowanie segregacji odpadów ▪ usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest ▪ opracowanie i realizacja planu nasadzenia drzew i krzewów na terenie Miasta ▪ zwiększenie efektywności energetycznej budynków publicznych i oświetlenia drogowego, wprowadzenie energooszczędnych technologii i rozwiązań w przestrzeni i budynkach publicznych
--	---

<p>Wsparcie osób starszych, z niepełnosprawnością oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kształtowanie świadomości i postaw proekologicznych wśród mieszkańców przez organizację wydarzeń i imprez proekologicznych ▪ budowa Domu Dziennego Pobytu dla Seniorów ▪ identyfikacja i eliminacja barier architektonicznych utrudniających przemieszczanie się osobom niepełnosprawnym w budynkach użyteczności publicznej ▪ promocja kampanii społecznych wśród mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej ▪ upowszechnienie programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców ▪ wspieranie działań i inicjatyw istniejących organizacji seniora ▪ zapobieganie wykluczeniu społecznemu
---	---

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Miasta Lipna oraz rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

Ryc. 2 Mapa struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Miasta Lipna.
Źródło: wykonanie własne na podstawie danych z Geo-System

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Lipno (UCHWAŁA NR XXXIX/340/02 RADY MIEJSKIEJ W LIPNIE z dnia 9 września 2002 r.) obowiązujące na terenie Gminy Miasta Lipna stanowi dokument wskazujący kierunki polityki rozwoju w aspekcie społeczno-gospodarczo-środowiskowym oraz przestrzennym.

Lipno jest miastem o ukształtowanej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, zdeterminowanej przez warunki naturalne. Przyjęta struktura przestrzenna dzieli Miasto na 4 przestrzenne jednostki strukturalne (oznaczone na powyższej mapce cyframi rzymskimi I-IV):

I. jednostka wielofunkcyjna - największa z jednostek, obejmująca środkową część miasta, której dominującą formą gospodarowania jest urbanizacja społeczna - mieszkalnictwo. Nowe tereny wymagają kompleksowego zagospodarowania działki i rozwoju wszystkich systemów lokalnej infrastruktury technicznej;

II. jednostka produkcyjno-gospodarcza - pas obszaru położony w północnej części miasta, której dominującą formą gospodarowania jest urbanizacja produkcyjno-usługowa. Nowe tereny wymagają kompleksowego zagospodarowania działki i rozwoju wszystkich systemów lokalnej infrastruktury technicznej;

III. jednostka rolna - obszar składający się z 4 części, usytuowany w południowej i wschodnio-południowej części miasta, w których dominującą formą gospodarowania jest ekstensywna produkcja rolna;

IV. jednostka ekologiczno-rekreacyjna - obejmująca część północno-zachodnią oraz pas wzdłuż rzeki Mień, obszar predysponowany do rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych i gospodarki leśnej.

Ze względu na zróżnicowaną politykę realizacyjną, w obrębie każdej z 4 jednostek strukturalnych wyróżniono kolorami strefy polityki przestrzennej (łącznie 12 stref polityki przestrzennej oznaczonych literami A-L). Strefowe określenie zasad rozwoju przestrzennego Miasta jest formułą otwartą, dającą władzy samorządowej szeroki margines swobody w kreowaniu polityki przestrzennej.

Wyróżnione strefy polityki przestrzennej:

- A. Strefa ochrony historycznej struktury przestrzennej
- B. Strefa zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- C. Strefa potencjalnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- D. Strefa produkcyjno-składowa
- E. Strefa północno produkcyjno-składowa
- F. Strefa urzędzeń komunalnych
- G. Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- H. Strefa rekreacyjno-osadnicza
- I. Strefa leśna
- J. Strefa zieleni wypoczynkowej
- K. Strefa podwyższonej ochrony
- L. Strefa realizacji publicznej przestrzeni rekreacyjnej

Uwarunkowania rozwoju przestrzennego Miasta Lipna w zakresie zewnętrznym jak i wewnętrznym obejmują rekomendacje dla m.in.:

- dobrych warunków gruntowo-wodnych stwarzających możliwości do wyznaczenia terenów budowlanych,
- zachowanego historycznie zespołu urbanistycznego z utrzymaną strukturą przestrzenną i dawnym rozplanowaniem,
- warunków przyrodniczo-krajobrazowych w obszarze doliny rzeki Mień, stwarzających możliwości zwiększenia terenów biologicznie czynnych,
- kształtowania spójnego przestrzennie systemu powiązań drogowych, umożliwiających poprawę wewnętrznej i zewnętrznej dostępności Miasta,
- uwzględnienia strefowego rozmieszczenia terenów, polegającego na planowaniu przestrzeni publicznej oraz infrastruktury dla lokalizacji terenów przeznaczonych do zabudowy mieszkaniowo-usługowej, przestrzeni produkcyjnej, funkcji wypoczynkowo-rekreacyjnych, itp.
- harmonijnego kształtowania krajobrazu kulturowego i tworzeniu warunków rozwoju dla działalności gospodarczej.

Spójność celów zapisanych w Strategii Rozwoju Miasta Lipna na lata 2022-2027 z celami w dokumentach o charakterze strategicznym o wyższej randze.

Spójność celów ma istotne znaczenie, ponieważ pozwala korzystać z efektów synergii wynikającej z uczestnictwa w programowaniu i realizacji zamierzeń w kooperacji z otoczeniem. Zachowanie spójności niesie ze sobą również korzyści związane z możliwością aplikowania o środki finansowe z funduszy zewnętrznych (krajowych i europejskich). W ramach analizy zbieżności celów analizie poddano następujące dokumenty:

1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku) – w tabeli poniżej jako SOR
2. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 – w tabeli poniżej jako KSSR
3. Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ - w tabeli poniżej jako SRWK-P

Celami strategicznymi Strategii Rozwoju Miasta Lipna na lata 2022-2027 są:

- I. Rozwój przestrzenny poprawiający dostępność, bezpieczeństwo i spójność obszaru Miasta.
- II. Rozwój gospodarczy wzmacniający potencjał i konkurencyjność.
- III. Rozwój społeczny aktywizujący, edukujący i wspierający mieszkańców.

Wszystkie cele są spójne z celami operacyjnymi identyfikowanymi jako priorytetowe w podanych wyżej dokumentach o randze krajowej i wojewódzkiej.

CELE STRATEGICZNE MIASTA LIPNA	SOR	KSSR	SRWK-P
I	Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	4.41.4114 - Rozwój infrastruktury służącej zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego 4.41.4115 - Dostosowanie bazy infrastrukturalnej usług publicznych wszelkiego rodzaju oraz przestrzeni publicznych, a także budynków mieszkalnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, niesamodzielnych i starszych 4.42.4201 - Ograniczenie oraz działania naprawcze wobec skutków emisji zanieczyszczeń oraz degradacji środowiska

			<p>4.42.4202 - Ochrona, zwiększanie zasobów i poprawa jakości zasobów wody</p> <p>4.43.4302 - Adaptacja obiektów dziedzictwa kulturowego dla celów publicznych i komercyjnych</p> <p>4.44.4401 - Wyznaczanie i urządzenie nowych oraz rozwój istniejących przestrzeni rozwoju gospodarczego</p> <p>4.45.4501 - Rozwój sieci i poprawa standardu dróg krajowych dla zapewnienia dostępności województwa w relacjach międzyregionalnych</p> <p>4.45.4502 - Rozwój sieci i poprawa standardu linii kolejowych dla zapewnienia dostępności województwa w relacjach międzyregionalnych</p> <p>4.45.4507 - Rozwój sieci i poprawa standardu dróg wojewódzkich oraz powiatowych istotnych dla spójności transportowej województwa</p> <p>4.45.4508 - Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację</p> <p>4.45.4510 - Wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miejscowości</p> <p>4.45.4513 - Rozwój sieci i poprawa standardu linii kolejowych dla zapewnienia dostępności w relacjach wewnątrzwojewódzkich</p> <p>4.45.4514 - Zapewnienie sprawności infrastruktury kolejowej wyłączonej z użytkowania potencjalnie przydatnej dla reaktywacji ruchu</p> <p>4.45.4515 - Poprawa infrastruktury stacji i przystanków kolejowych oraz dworców autobusowych dla obsługi pasażerskiej oraz rozwój</p>
--	--	--	---

			<p>ich zdolności do pełnienia roli węzłów multimodalnych w transporcie pasażerskim</p> <p>4.45.4516 - Rozwój sieci oraz infrastruktury dróg rowerowych o znaczeniu transportowym</p> <p>4.46.4601 - Zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości</p> <p>4.46.4602 - Rozwój infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków</p> <p>4.46.4603 - Efektywna gospodarka odpadami. Rozwiązania na rzecz wdrażania modelu gospodarki o obiegu zamkniętym</p> <p>4.47.4704 - Modernizacja indywidualnych oraz zbiorczych systemów grzewczych w kierunku rozwiązań niskoemisyjnych lub bezemisyjnych</p> <p>4.47.4706 - Upowszechnienie zachowań prosumenckich wśród indywidualnych odbiorców energii</p> <p>5.52.5201 - Rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców</p> <p>5.52.5202 - Rozwój usług publicznych świadczonych elektronicznie</p> <p>5.53.5302 - Rozwój systemów monitoringu, ostrzegania i reagowania na zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego</p> <p>5.53.5306 - Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających zachowaniu bezpieczeństwa i szybkiemu reagowaniu w sytuacjach kryzysowych</p> <p>5.54.5404 - Rozwój współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego</p> <p>5.54.5407 - Kształtowanie ładu przestrzennego oraz sprawności</p>
--	--	--	---

			zarządzania na poziomie lokalnym poprzez rozwój planowania przestrzennego i strategicznego 5.54.5408 - Rozwój przedstawicielstw różnych środowisk jako partnerów dla kształtowania rozwoju lokalnego 5.54.5409 - Zwiększenie partycypacji społecznej w procesach rozwoju lokalnego i regionalnego
II	Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	3.32.3206 - Promocja postaw i rozwiązań innowacyjnych wśród mieszkańców i podmiotów gospodarczych regionu 3.33.3301 - Rozwój regionalnych instrumentów finansowych wsparcia rozwoju gospodarczego 3.33.3304 - Rozwój współpracy podmiotów gospodarczych 3.33.3306 - Działania na rzecz pozyskania inwestorów 1.12.1203 - Współpraca z pracodawcami, partnerami społecznymi i instytucjami rynku pracy
III	Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	1.11.1101 - Upowszechnienie wychowania przedszkolnego 1.11.1102 - Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich etapach edukacji 1.11.1103 - Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży 1.11.1104 - Wspieranie edukacji kulturowej i sportowej 1.11.1105 - Wsparcie skutecznego kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 1.11.1106 - Wsparcie rozwoju zdolnych uczniów 1.11.1109 - Promocja idei uczenia się przez całe życie 1.11.1110 - Rozwój kompetencji uczniów w zakresie

			<p>funkcjonowania we współczesnym społeczeństwie</p> <p>1.11.1111 - Powszechny sport szkolny</p> <p>1.13.1301 - Rozwój innowacyjnej edukacji</p> <p>1.13.1303 - Doskonalenie kompetencji nauczycieli oraz rozwój doradztwa metodycznego</p> <p>1.13.1306 - Rozwój profesjonalnego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego</p> <p>2.21.2102 - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego</p> <p>2.21.2103 - Aktywizacja seniorów oraz integracja międzypokoleniowa</p> <p>2.21.2106 - Kształtowanie świadomości, postaw i zachowań ekologicznych wśród mieszkańców</p> <p>2.22.2201 - Rozwój struktur instytucjonalnych oraz potencjału nieinstytucjonalnego w zakresie działalności opiekuńczych, adekwatnie do zwiększających się potrzeb</p> <p>2.22.2205 - Wsparcie rozwoju społecznego i aktywności zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami</p> <p>2.22.2208 - Rozwiązywanie problemów młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym lub wykazującej trudności w dostosowaniu do zasad współżycia społecznego</p> <p>2.22.2209 - Rozwój prewencji i minimalizowania skutków uzależnień</p> <p>2.23.2303 - Rozwój profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia</p> <p>2.24.2402 - Kultywowanie tożsamości lokalnej mieszkańców województwa</p>
--	--	--	--

			<p>2.24.2404 - Rozwój oferty podmiotów upowszechniania kultury</p> <p>2.24.2405 - Rozwój podmiotów prowadzących działalność artystyczną</p> <p>2.24.2406 - Rozwój edukacji kulturalnej oraz upowszechnianie kultury wśród mieszkańców regionu</p> <p>2.24.2409 - Wspieranie działalności organizacji społecznych działających w dziedzinie kultury</p> <p>2.25.2502 - Wspieranie działalności klubów i organizacji sportowych</p> <p>4.41.4102 - Rozwój infrastruktury edukacji przedszkolnej</p> <p>4.41.4103 - Rozwój infrastruktury edukacji szkolnej</p> <p>4.41.4105 - Rozwój infrastruktury kultury i sztuki</p> <p>4.41.4106 - Rozwój infrastruktury dla aktywności, integracji i włączenia społecznego</p> <p>4.41.4108 - Rozwój infrastruktury opiekuńczej</p> <p>4.41.4110 - Rozwój infrastruktury sportu, rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu</p> <p>4.41.4111 - Rozwój infrastruktury dla pomocy społecznej</p>
--	--	--	---

Realizacja i wdrażanie, finansowanie i monitoring.

Realizacja i wdrażanie. Proces wdrażania strategicznych ustaleń powinien być upubliczniony i to nie tylko na szczeblu lokalnym. Szeroka akcja informacyjna i promocyjna na temat Strategii jest jednym z gwarantów jej skutecznego wdrożenia. Powinna wykorzystywać wszelkie dostępne środki komunikacji społecznej. Przyjęte cele strategiczne i realizujące je kierunki działań, stanowią obszar wielostronnej współpracy – samorządu gminy, administracji publicznej, instytucji, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców – działających na rzecz rozwoju gminy. Bezpośrednim wdrożeniem Strategii Rozwoju Miasta zajmą się pracownicy Gminy Miasta Lipna: Burmistrz Miasta Lipna, jednostki organizacyjne Miasta oraz jednostki współpracujące z Urzędem Miejskim. Do ich obowiązków należeć będzie: przygotowanie wniosków aplikacyjnych i wszystkich niezbędnych dokumentów, załączników i pozwoleń, przygotowanie dokumentacji technicznej projektów, obsługa finansowa projektów, monitorowanie i aktualizowanie projektów, składanie sprawozdań z ich realizacji. Należy również zapewnić udział społeczny w celu koordynacji programów z różnymi grupami społecznymi i środowiskiem gospodarczym. Podstawową zasadą, na której powinna oprzeć się strategia rozwoju, powinna być zatem zasada partnerstwa dla zapewnienia zintegrowanego działania w jej wdrażaniu. Wdrażanie wymaga ścisłej współpracy i koordynacji pomiędzy zainteresowanymi stronami. Aktualizacja strategii będzie polegać na wnoszeniu poprawek i zmian do przyjętego dokumentu. Należy określić procedurę zgłaszania, rozpatrywania, wprowadzania i zatwierdzania.

Finansowanie. Możliwości sfinansowania potrzeb inwestycyjnych zależą przede wszystkim od poziomu dochodów oraz niezbędnych wydatków na zaspokojenie bieżących potrzeb publicznych. Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Poniższe instrumenty finansowe wskazują na potencjalne źródła finansowania, z których mogą być pozyskane środki na realizację *Strategii Rozwoju Miasta Lipna na lata 2022-2027*. Jednym ze źródeł finansowania są oczywiście środki własne pochodzące z budżetu Gminy Miasta Lipna finansowane z jej dochodów. Realizacja Strategii uzależniona jest również od wysokości pozyskanych środków zarówno krajowych jak i z funduszy strukturalnych. Szansą dla realizacji wyznaczonych przez Strategię kierunków działania są przede wszystkim zewnętrzne źródła finansowania, wśród których wskazać można przede wszystkim środki krajowe i pochodzące z programów Unii

Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny), a także z pozostałych międzynarodowych instytucji i organizacji. Należy podkreślić konieczność zabezpieczenia środków własnych do mechanizmów finansowania projektów z Unii Europejskiej. Zarówno środki własne budżetu miasta jak i opłaty odbiorców usług stanowią dość pewne źródło środków finansowych. Konieczność uwzględnienia tego typu wydatków w budżecie powoduje, że wydatki takie muszą być odpowiednio wcześniej planowane, a ich poziom pozwala na pokrycie kosztów eksploatacyjnych i inwestycyjnych. Nie mniej istotne pozostają także środki pochodzące ze źródeł prywatnych wydatkowane przez współpracujące z gminą przedsiębiorstwa w ramach wspólnie realizowanych projektów. Korzystną formą realizacji zadań publicznych może stać się również partnerstwo publiczno-prywatne. Wymienione powyżej źródła finansowania nie stanowią zamkniętego katalogu.

Monitoring. Monitoring ma za zadanie obserwację stanu zaawansowania poszczególnych projektów, ich ocenę, weryfikację i kontrolę. Spójny system monitorowania strategii zapewnia efektywne i oszczędne wydatkowanie publicznych środków finansowych. Mechanizm monitorowania oczekiwanych oddziaływań i postępów nad realizacją strategii powinien być elastyczny na tyle, aby szybko reagować na zachodzące zmiany. Pomocnym narzędziem, ukazującym stan realizacji Strategii może być coroczny Raport o Stanie Miasta prezentowany i poddawany debacie podczas obrad sesji absolutoryjnej. Włączenie do jego treści zakładanych celów Strategii i osiągniętych efektów może stanowić podstawę do prac aktualizacyjnych. Instrumentami służącymi do mierzenia wdrażania strategii będą wskaźniki, które mogą przyjąć następujące formy:

- wskaźniki liczbowe, np. liczba metrów/kilometrów, liczba przeprowadzonych szkoleń czy zajęć
- sam fakt zaistnienia jakiegoś zjawiska, np. powstanie biura obsługi, wydanie folderu, powstanie strony www
- typowe wskaźniki statystyczne np. liczba zdarzeń per capita, udział w ogólnej liczbie, gęstość na 1 km², itp.
- ewentualnie inne wartości.

Ewaluacja powinna mieć charakter całościowy. Jej podstawowym zadaniem jest określenie, czy i na ile przyjęte działania i sposoby realizacji są wdrażane, sprawdzają się oraz czy są nadal adekwatne do zmieniających się warunków zewnętrznych i wewnętrznych. Co za tym idzie, istotne jest aktualizowanie wytycznych i ich dostosowywanie do istniejących w danym czasie uwarunkowań.

Opracowanie:

Gmina Miasta Lipna

Strategię Rozwoju Miasta Lipna na lata 2022-2027 opracowano w oparciu o materiały źródłowe wydziałów Urzędu Miejskiego w Lipnie oraz gminnych jednostek organizacyjnych i nadzorowanych. Strategia Rozwoju Miasta Lipna na lata 2022-2027 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2020 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.